

Kluswijzer 5 – Keuken installeren en wanden betegelen

De Wassenaarsche Bouwstichting heeft voor de doe-het-zelvers onder de huurders een reeks Kluswijzers ontwikkeld. Gemakkelijk leesbare handleidingen voor een aantal klussen in en om de woning. Ze informeren in grote lijnen over hoe een bepaalde klus kan worden aangepakt, de materialen die kunnen worden gebruikt, de gereedschappen die nodig zijn en de manier van werken om een goed resultaat te bereiken.

Bedenk wel: wie in zijn huurwoning wil gaan klussen, moet hiervoor eerst een aanvraag bij ons indienen. Een aanvraagformulier bevindt zich in de brochure 'het zelf aanbrengen van voorzieningen'.

Zelf een keuken installeren

U wilt een groter aanrechtblad met een extra spoelbak, u heeft behoefte aan ruimere keukenkasten; u bent na jaren sparen eindelijk aan die droomkeuken toe. Dan kunt u natuurlijk een nieuwe keuken door een vakman laten installeren, maar dankzij de moderne zelfbouwkeukens hoeft dat niet. Zeker wanneer u uitgaat van de bestaande aansluitingen voor gas, elektriciteit, warm en koud water en de afvoer, is de installatie heel goed zelf te doen. Deze Kluswijzer vertelt er meer over.

Het aanbod van zelfbouwkeukens bij bouwmarkten en speciaalzaken is misschien wel net zo groot als de keuze aan inbouwapparatuur. Verschillende typen kasten, laden en werkbladen met een enkele of dubbele spoelbak, kunnen gecombineerd worden met een koelkast, een fornuis, een afzuigkap, een (magnetron)oven en eventueel ook een vaatwasser en een wasmachine. De stijl van de nieuwe keuken is uiteraard een kwestie van persoonlijke smaak. De indeling wordt bepaald door de beschikbare ruimte en de gewenste huishoudelijke apparaten.

Maak een keukenplan

Om duidelijk te krijgen wat de mogelijkheden zijn, is het verstandig eerst een keukenplan te maken. Teken op een stuk papier, liefst op schaal (bijvoorbeeld op millimeterpapier), de omtrek van uw huidige keuken met daarop de plaats van de gas-, water- en elektra-aansluitingen. Geef op deze tekening ook de plaats van de ramen, deuren, radiatoren en vensterbanken aan. Teken vervolgens de onder- en bovenkastjes van uw huidige keuken in de tekening. De meeste bouwmarkten en keukenleveranciers bieden de mogelijkheid voor u een keukenplan te maken. Het is daarom van groot belang dat u vooraf de juiste maten (lengte, breedte en hoogte) neemt van uw huidige keuken.

Wilt u het plan helemaal zelf uitwerken, ga dan als volgt te werk: Controleer of alle muren haaks zijn. Dat gaat eenvoudig door middel van een driehoeksmeting: u tekent op de ene muur 80 cm. af en op naastgelegen muur 60 cm; wanneer de diagonale afstand tussen beide punten precies 100 cm is, zijn ze haaks. Kijk op dezelfde manier of de muren loodrecht staan ten opzichte van de vloer.

Met afwijkingen dient u rekening te houden in de tekening. Van de toekomstige keuken tekent u eerst een 60 cm diep aanrechtblad, recht of met een hoek. Deel dan de hoofdfuncties in. Waar wilt u koken, waar afwassen, waar komt de koelkast en hoe hoog is die?

Spoelen en afwassen vraagt om een spoelbak die 50 cm kastruimte inneemt, maar u kunt ook een dubbele van 1 meter breedte nemen. Een ingebouwde vierpits gaskookplaat vergt een kastruimte van 60 cm, maar misschien kookt u op een smaller fornuis.

Plaats dit dan, in verband met de ovendeur, niet strak tegen de zijmuur. Aan beide kanten van een functie is een werkruimte van 50 cm praktisch. Een werkblad kan altijd op de gewenste maat gezaagd worden. Teken vervolgens welke apparatuur u nog meer in de keuken kwijt kunt. Eindig met de planning van opbergkasten, zowel onder het werkblad als aan de wanden erboven en ernaast. Schets voor alle duidelijkheid behalve een boven- ook een vooraanzicht van het keukenblok.

Installeer de keuken

De keuken kan pas geïnstalleerd worden nadat een aantal voorbereidende werkzaamheden is afgerond. Zo moeten - met het keukenplan en het montagevoorschrift binnen handbereik - de waterleiding en -afvoer op de juiste plaats zijn aangebracht, bij voorkeur weggewerkt in de muur. Dat geldt ook voor elektrische aansluitpunten. De gasaansluiting moet voorzien zijn van een afsluitkraan en mag niet achter de oven komen. Wijzigingen aan de installatie mogen alleen uitgevoerd worden door een erkende installateur. Het tegelwerk maakt u het eenvoudigst voor de installatie in orde.

Kasten zet u eerst zonder fronten en laden in elkaar, te beginnen met die onder het werkblad. Stel deze kastrompen waterpas en koppel ze aan elkaar. Verzorg de uitsparingen voor de aansluitpunten die in de kasten terechtkomen. Maak vervolgens het blad op maat en leg het op de onderkasten. Hang vervolgens de bovenkastjes waterpas aan duimhaken of een ophangregel. Bevat het keukenblok ook een of meer hoge wandkasten, hang de bovenkastjes dan zo hoog dat alle kasten aan de bovenkant op gelijk niveau komen.

Zijn in het werkblad nog geen uitsparingen voor spoelbak en kookplaat aangebracht, maak die dan nu aan de hand van de bijgeleverde mallen. Monteer de spoelbak en de kookplaat volgens voorschrift en dicht alle randen zorgvuldig af met een ruime hoeveelheid siliconenkit. Zaag de tegelafwerkstrip op lengte en bevestig die aan het blad. Druk het blad tegen de muur en schroef het vast aan de onderkasten. Monteer de muur- of bladmengkraan.

Het afstellen van deuren en laden

Het aanbrengen van laden en deuren behoort tot de laatste werkzaamheden. Ladefronten zijn met stelschroefjes in de juiste positie af te stellen. Deurscharnieren hebben doorgaans twee schroeven; door de achterste enkele slagen in- of uit te draaien stelt u de deurtjes recht, met de voorste zet u ze vast. Kroonlijsten, lichtlijsten en een voorzetplint zorgen voor een professionele afwerking.

N.B. Bovenstaande werken zijn zeer algemeen. De installatie van een keuken hangt sterk af van het type en de fabrikant ervan. Altijd wordt een uitgebreid montagevoorschrift bijgeleverd.

Wandtegels

Voor elke toepassing verkopen bouwmarkten en speciaalzaken tegels in talloze kleuren en decoraties, variërend in dikte en afmetingen.

U kunt ze recht onder elkaar aanbrengen, in een verspringend patroon, met een bijpassende sierstrook of met hier en daar een afwijkende tegel als speelse onderbreking.

Meet om te beginnen nauwkeurig de oppervlakte die u wilt betegelen en bereken het aantal benodigde tegels. Van de gangbare maat 15 x 15 cm gaan er 44 in een vierkante meter. Neem de hoeveelheid ruim in verband met breuk- en snijverliezen en let op dat elke verpakking een gelijk tintnummer heeft. Voor de voegdikte kunt u kiezen uit voegkruisjes van 2, 3 of 4 mm. Voor uitwendige hoeken bestaan er tegels met meegeglazuurde zijkanen.

Het benodigde gereedschap

Bij het betegelen van een wand zijn de volgende gereedschappen nodig: rolmaat, waterpas, stellatten, tegelsnijder, boormachine, draadzaag, punthamertje, tegeltang, lijkam, harde spons.

De voorbereidingen

Zorg voor een vlakke, schone, droge ondergrond. Repareer scheuren en gaten met een vulmiddel. Op hout, spaanplaat, een te zachte of een erg beschadigde pleisterlaag kunt u beter eerst gipsplaten aanbrengen, die u behandelt met een voorstrijkmiddel. Verf en betonemaille maakt u vlak door er met een ruwe baksteen over te wrijven. Dient een oude tegellaag als ondergrond, gebruik dan een speciale pastalijm en laat de nieuwe voegen op een andere plaats komen dan de oude. De positie van de eerste tegels bepaalt u met startlatten. Leg voor de wand een rij tegels neer, inclusief voegkruisjes, zodanig dat aan beide zijden dezelfde pasmaat van ten minst een halve tegel overblijft. Smokkel zo nodig iets met de voegdikte. Zet de meest linker en de meest rechter tegel overeind en bevestig hierlangs aan de buitenzijde twee verticale latten waarop u een laagverdeling (tegel + voeg) heeft afgetekend. Meet de hoogte van de opstaande tegels plus voeg en bevestig op dat niveau een zuiver horizontale lat.

De tegels aanbrengen

Maak de tegellijm aan volgens de gebruiksaanwijzing. U strijkt met een lijkam de lijm op de muur, een vierkante meter per keer in een 3 cm dikke laag. Vanuit de hoek links- of rechtsonder brengt u rij voor rij de tegels met tussenliggende voegkruisjes aan. Neem tegels afwisselend uit verschillende verpakkingen voor een mooie kleurstructuur.

Controleer na elke laag of u exact recht blijft. Als de lijm hard is, verwijdert u de latten. Snij de tegels voor de ontbrekende rijen op maat. Kras ze hiervoor in met een tegelsnijder of kras-pen, leg ze over een dun latje en breek ze voorzichtig door. Smalle randjes breekt u na het insnijden af met een tegeltang. Betegel vervolgens de muur af en verwijder lijmresten.

Overigens maakt u uitsparingen voor leidingen en kranen met een boor en een hamer of zaag. Teken het gat af en boor rondom kleine gaatjes. Tik het rondje eruit met een punthameren werk het gat bij met een tegeltang. Of boor binnen de lijn een groter gat en steek hierdoor een draadzaag en zaag het rondje uit. Een decoupeerzaag met een keramiekzaagje is ook geschikt.

Afvoegen kunt u na 24 uur. Wrijf de speciale specie met een harde spons diagonaal in de voegen. Verwijder na een korte droogtijd de overtollige specie met veel schoon water. Werk voegen in hoeken, vooral in natte ruimten, af met siliconenkit, nadat de hoeken zeer goed droog, stof- en vetvrij zijn gemaakt!

Bij deze Kluswijzer behoren de kwaliteitseisen 'Installeren van een keuken'

Kwaliteitseisen 'installeren van een keuken'

Het ZAV-beleid biedt u de mogelijkheid uw huurwoning aan te passen aan uw wensen. Vanzelfsprekend zijn hieraan spelregels verbonden. Deze spelregels staan vermeld in de brochure 'het zelf aanbrengen van voorzieningen'. Eén van de spelregels is dat de woningaanpassing moet voldoen aan de kwaliteitseisen van de Wassenaarsche Bouwstichting.

Kwaliteitseisen

Voor het installeren van een keuken zijn de volgende kwaliteitseisen van toepassing:

Bouwkundige en/of veiligheidstechnische aspecten

Gas, water en elektra

1. Verander bij voorkeur niets aan het leidingwerk en de aansluitpunten van gas, water en elektra. Doet u dit wel, dan dient dit door een erkend installateur/aannemer te worden gekeurd of te worden aangebracht.

Ventilatie

2. Als u een open keuken installeert, mag dat alleen als de woning is uitgerust met mechanische ventilatie. Echter, heeft u open toestellen staan (kachel/geiser) dan mag u geen open keuken plaatsen, omdat er dan gevaar ontstaat voor koolmonoxidevergiftiging.

Keukenblok

3. De kasten en de deuren moeten waterpas hangen.
4. De grepen van kastjes en laden moeten goed vastzitten.
5. De laden moeten recht worden ingehangen.

Mengkraan

6. Het gebruik van stopkranen is aan te raden, want dan kunt u van stromend water gebruik blijven maken als u de mengkraan monteert of demonteert.
7. U moet er voor zorgen dat de kraan niet lekt.
8. U moet een kraan plaatsen van het merk Venlo of Grohe, die voldoet aan het KIWA of CE-Keurmerk.

Aanrechtblad (werkblad), spoelbak en kookplaat

9. De lengte van het werkblad moet minimaal gelijk zijn aan hetgeen oorspronkelijk in de woning zit.
10. De breedte van het werkblad moet minimaal 60 cm zijn.
11. Laat u adviseren over werkbladhoogte (doorgaans 92 cm) en de hoogte van de bovenkasten.
12. Het werkblad moet waterpas liggen en een druiprand hebben.
13. Het werkblad mag van de volgende materialen zijn: roestvrij staal, kwaliteit AISI 304 óf multiplex met kunststof afwerking (MDF plaatmateriaal met druiprand, afgewerkt met HPL toplaag) óf graniet.
14. De spoelbak moet zijn voorzien van een overstort.
15. De spoelbak moet aangesloten worden op de rioolaansluiting.

Inbouwapparatuur

16. Inbouwapparatuur komt niet voor overname in aanmerking. Ook wordt er door ons geen onderhoud aan verricht. Alleen wanneer de nieuwe huurder de inbouwapparatuur overneemt en er een drie-partijen-overeenkomst wordt getekend door u, de nieuwe huurder en

de Wassenaarsche Bouwstichting hoeft de inbouwapparatuur bij vertrek niet te worden verwijderd. Wij raden u aan om bijvoorbeeld de oven in een apart kastje te plaatsen met een aangepast aanrechtstuk. Dit is simpel te verwijderen bij vertrek uit de woning.

Tegelwerk

17. De tegels dienen strak, vlak en waterpas te worden aangebracht (1^e kwaliteit tegels).
18. De uitwendige hoeken en de beëindiging van het wandtegelwerk moet bestaan uit tegels met geglazuurde zijde(n) of hoekprofielen.
19. De voegen mogen niet groter zijn dan 3 mm en dienen vol en zat ingewassen te worden met specialvoeg (pas voegen na twee dagen drogen).
20. De hoogte van het tegelwerk in een keuken is minimaal 1,50 meter boven de afgewerkte vloer ter plaatse van aanrecht, koektoestel en koelkast.
21. De wandgedeelten achter de aanrechtopstelling hoeven niet getegeld te worden.
22. De tegels moeten een KOMO-certificaat hebben
23. De inwendige hoeken mogen niet gevuld worden met een voegpasta, maar dit moet gebeuren met een schimmelwerende siliconen rubberkit (sanitair-kit).
24. De tegels mogen niet geleverd worden

Onderhoudstechnische aspecten

25. Het onderhoud door de WBS wordt op standaardniveau uitgevoerd. Als uw kraan dus kapot is, zal de WBS deze vervangen door een standaardkraan.
26. U bent zelf verantwoordelijk voor het onderhoud aan de keuken.
27. U moet een voorraad tegels achterhouden (minimaal 10% van de totale oppervlakte) voor eventuele reparatie door u of een toekomstige huurder.

Verhuurtechnische aspecten

28. Zorg voor eenheid.
29. Kies voor niet te opvallende kleuren fronten.

Aanbevolen materialen

Wij raden u aan keukens van het merk Bruynzeel, Keller of gelijkwaardig te gebruiken.

Tips en adviezen

Leveranciers van keukens kunnen u heel goed adviseren over de hoogte, de breedte en de indeling. Als u wel aan verandering toe bent, maar het geheel vervangen van de keuken te ingrijpend vindt, kunt u ook alleen de grepen van de kasten en de laden vervangen. Dit geeft al een andere indruk van de keuken.

Bij steenachtige wanden is het handig als u natte lakens ophangt in de deuropeningen van aangrenzende vertrekken. Dit beperkt de stofoverlast. Waarschuw uw burens als u gaat breken en maak bij voorkeur afspraken met betrekking tot het tijdstip waarop werkzaamheden worden uitgevoerd (niet 's avonds na 22.00 uur).

Het afvoeren van puin dient volgens de gemeentelijke eisen te gebeuren.

Een leidingdetector is handig om leidingwerk op te sporen.

Deze kwaliteitseisen behoren bij Kluswijzer 5 – Keuken installeren en wanden betegelen
--